

Тематичний напрямок 7. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємств.

Кулик І. М., студентка групи ФМСч–31 спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціалізації «Митна справа»

Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу Тернопільського національного економічного університету, м. Чортків

kulyk.ivanna@mail.ru

Науковий керівник

Сидор Г. В., канд. екон. наук,

доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін

Чортківського навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу Тернопільського національного економічного університету, м. Чортків

sidor.gal@ukr.net

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В РЕГІОНИ УКРАЇНИ

Сьогодні Україна не може за рахунок власних фінансових ресурсів забезпечити соціально-економічний розвиток, тому є необхідність у вкладанні іноземного капіталу, що дасть змогу країні вийти зі стану економічної кризи. Останніми роками приплив прямих іноземних інвестицій в нашу державу, зокрема у її регіони, знижується. Це зумовлено тим, що іноземних інвесторів відштовхує високий рівень корупції, недовіра до судової влади, девальвація національної валюти і, звичайно, військовий конфлікт України з Росією. Незважаючи на те, що українські політики стверджують про успішні реформи, ми бачимо, що вони не діють.

Майбутнє країни загалом, а також окремих її регіонів значною мірою залежать від інвестицій. Відповідно, особливу увагу необхідно приділити дослідженню питань, які стосуються іноземного інвестування.

Вивчення проблеми залучення прямих іноземних інвестицій в регіони України сьогодні набуває особливої актуальності. Вагомі питання вже розкрито у власних розробках наукового керівника роботи – Сидор Г. В. [3–7]. Проте багато проблем у сфері іноземного інвестування все ж таки ще не вирішено, тому виникає потреба в подальшому їх дослідженні.

Сприятливий інвестиційний клімат України загалом формується на основі інвестиційної привабливості окремих її регіонів. Проведене дослідження дає можливість стверджувати, що залучення іноземних інвестицій потребує раціонального їх розподілу між регіонами, оскільки в деяких з них помічаємо нерівномірність накопичених іноземних активів (табл. 1).

Таблиця 1

Прямі іноземні інвестиції в регіонах України за станом 2015–2016 рр.

Регіони	01.01.2015		01.01.2016	
	млн. дол. США	%	млн. дол.	%

			США	
Україна	45916,0	100,0	58156,9	100,0
АРК	–		1608,9	2,8
області				
Вінницька	250,9	0,5	278,7	0,5
Волинська	271,8	0,6	339,3	0,6
Дніпропетровська	7758,7	16,9	9092,1	15,6
Донецька	2550,4	5,6	3510,5	6,0
Житомирська	286,0	0,6	387,7	0,7
Закарпатська	376,6	0,8	447,4	0,8
Запорізька	885,2	1,9	1124,7	1,9
Івано-Франківська	925,9	2,0	813,5	1,4
Київська	1653,8	3,6	1948,3	3,4
Кіровоградська	84,7	0,2	150,9	0,3
Луганська	671,1	1,5	883,8	1,5
Львівська	1374,9	3,0	1706,0	2,9
Миколаївська	232,6	0,5	280,5	0,5
Одеська	1432,5	3,1	1670,7	2,9
Полтавська	1029,3	2,2	1065,1	1,8
Рівненська	269,3	0,6	312,9	0,5
Сумська	264,7	0,6	427,2	0,7
Тернопільська	56,4	0,1	68,2	0,1
Харківська	1726,0	3,8	2216,3	3,8
Херсонська	210,4	0,4	279,4	0,5
Хмельницька	189,2	0,4	225,5	0,4
Черкаська	510,4	1,1	890,0	1,5
Чернівецька	68,7	0,1	69,8	0,1
Чернігівська	103,8	0,2	128,6	0,2
м. Київ	22733,0	49,5	28039,7	48,2
м. Севастополь	–		191,2	0,3

Джерело: [2]

Починаючи з 2015 р. ми дослідили залучення прямих іноземних інвестицій у регіони України без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополь та частини зони проведення антитерористичної операції. Згідно з даними табл. 1, зменшився обсяг іноземного інвестування в усіх областях України, окрім Івано-Франківської.

У рамках дослідження встановлено, що немає кардинальних змін (питомої ваги в загальній сумі іноземних інвестицій) в інших областях України. На момент дослідження найбільш привабливими для іноземного інвестора є м. Київ, Дніпропетровська, Донецька, Київська, Івано-Франківська області. Найменш перспективними для залучення інвестицій вважаються Тернопільська, Чернівецька, Кіровоградська та Чернігівська області. На нашу думку, така ситуація посилюватиме збільшення розриву в нерівномірному економічному розвитку регіонів.

Згідно зі статистичними даними Головного управління статистики у Тернопільській області обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в

економіку області з початку інвестування, за станом на 31.12.2017 р. склав 45,0 млн. дол. США., що в розрахунку на одну особу становить 42,8 дол.

Незалежна неурядова структура – офіс ефективного регулювання проаналізував ведення бізнесу в Україні з точки зору інвестиційної привабливості регіонів (табл. 2).

Таблиця 2

Легкість ведення бізнесу за станом на 2017 р.
Regional Doing business – 2017.

Регіони	Бали
Сумська	107
Львівська	103
Івано-Франківська	101
Кіровоградська	101
Тернопільська	100
Полтавська	97
Закарпатська	97
Київ	97
Вінницька	96
Одеська	95
Волинська	94
Чернівецька	92
Хмельницька	90
Житомирська	89
Донецька	89
Черкаська	89
Харківська	88
Дніпропетровська	87
Київська	87
Миколаївська	86
Рівненська	84
Запорізька	83
Чернігівська	81
Херсонська	79
Луганська	75

Джерело: [1]

Розглянувши дані табл. 2, можна стверджувати, що за результатами проведеного дослідження для потенційних інвесторів найбільший інтерес виявляється до Сумської, Львівської, Івано-Франківської та Кіровоградської областей. Суми посідають перше місце зі 107 балами зі 170 можливих, Львів – 103 бали, Івано-Франківська та Кіровоградська області отримують по 101 балу. Останнє місце у рейтингу ведення бізнесу займає Луганська область із 75 балами.

На основі проведеного дослідження можемо зазначити, що вагому роль у соціально-економічному розвитку держави та її регіонів зокрема відіграють інвестиції. Очевидно, що приплив прямих іноземних інвестицій в економіку України та до її регіонів позитивно впливає на її економічний розвиток. З'ясовано, що кризові явища останніх років, російська агресія послабили

динаміку інвестиційного ринку. У разі очищення Донбасу від російських окупантів, повернення Криму під юрисдикцію України, на нашу думку, інвестиційний бізнес може знову досягти позитивних тенденцій.

Список літератури

1. Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
https://ua.censor.net.ua/news/454545/sumska_i_lvivska_oblasti_lidery_v_reyityngu_i_nvestytsiyinoyi_pryvablyvosti_ofis_efektyvnogo_regulyuvannya
2. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Сидор Г. В. Інвестиційна привабливість регіонів / Г. В. Сидор, Г. І. Давидовська // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 2 (27). – С. 184–189.
4. Сидор Г. В. Залучення прямих іноземних інвестицій в регіони України / Г. В. Сидор // Розвиток соціально-економічних систем в умовах глобальної нестабільності : колективна монографія / за ред. канд. екон. наук, доц. Кульчицької Н. Є. – Чортків : ЧННІПБ, 2017. – С. 205–214.
5. Сидор Г. В. Інвестиційне забезпечення пріоритетних галузей економіки / Г. В. Сидор // Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки : зб. матер. III Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 13–14 квіт. 2017 р.) : у 2-х ч. – Дніпро : НМетАУ, 2017. – Ч. 2. – С. 230–234. – Режим доступу : <https://nmetau.edu.ua/ru/mdiv/i2015/p1718>
6. Сидор Г. В. Залучення іноземних інвестицій в економіку України / Г. В. Сидор // Соціально-економічні проблеми сучасності : матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Маріуполь, 12 трав. 2017 р.). – Маріуполь, 2017. – С. 263–266.
7. Сидор Г. В. Теоретичні засади інвестиційного процесу / Г. В. Сидор, У. Я. Андрусів, Г. І. Давидовська // Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітняські аспекти : матер. II Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 29–30 берез. 2018 р.). – Дніпро, 2018. – С. 622–625.